

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nervi Sine Mole: h. e. Controversiarvm Roberti Bellarmini
S. Rom. Ecclesiae Cardinalis Eminentissimi Compendium,
à cavillis & imposturis Guilielmi Amesij ... Vindicatum**

Erbermann, Veit

Herbipoli, 1661

Cap. II. Argumenta Bellarmini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9498

CAPVT SECVNDVM.

Probatur, Fidem iustificantem esse tantum assensum.

I. Ex Hebr. II. Nam quod Apostolus hoc loco definiat fidem, negari non potest. Hoc tamen negat Amesius. Cur verò? quia negat Erasmus, irreverentis nempe auctoritatis! At, negat quoque Alaphum Hugone & Lombardus Spei idem tribuit.

Nos denique (Puritanus) negamus, istis verbis conari specialem definitionem fidei iustificantis, qua talis est, quia non designat fidei ad Christum respectum, quo solo dicitur iustificare. Contra, quia Apostolus definit eam fidem, ex qua iustus vivit. Hebr. 10. 38. Sed ex sola de in Christum Redemptorem iustus vivit. Ergo hanc describit Apostolus. Amesius. Describitur eadem fides, sed non secundum effectum iustificationis. Contra; Quomodo ergo Apostolus ibid, repetit non semel, hanc esse sine qua impossibile sit placere Deo? Amesius. Una & eadem fides est, qua placemus Deo ad reconciliationem, & iam reconciliati dirigimur & presentamur ad placendum ipsi in obedientia nova. Non quitur igitur argumentum: fides describitur, qua facit Deo placeamus: Ergo etiam qua iustificat. Resp. Sicut facit, contineri hanc fidem iustificantem, quæ certum non est fiducia voluntatis, sed intellectus operatur ut verò ad iustificationem perducatur impium, sine dubio eget comitatu aliorum actuum salutarium timoris, spei, poenitentiae & charitatis. Fides ergo pro sua parte ad iustificationem disponens verè à Apostolo dicitur substantia, quia facit (intentionaliter) presentia ea, qua sunt alioqui futura. At presentare non est voluntatis, sed intellectus. Intellectus enim rem apprehendens per speciem sibi impressam, facit rem esse, antequam sit, Amesius.

Cap. 2. Probabilis est sophia presentia, & hac interpretatur faceret nobis prout quam notitia plani. Resp. Sicut verò Amesius intentionaliter variatio phrasibus? Retinere inde est. Fides Quod etiam non obstat verum datum quas ter adducitur fituto proprio Amesius. Co-presentes nobis assensum. Re-fatum nemo haustus Lu-perstrinxit. lectum univ-& reddere in voluntatis re-ctum repræ-se cum obte- Idem demonstrat intellectum. et si negare crassis erroribus. ait, pertinere eo inveniatur. Vbi ergo presentia. Nemo bat, evidenter

gismus est sophisticus ex quatuor terminis conflatus Facere
 presentia, & representare, non sunt unum & idem. Si
 hac interpretatio admitteretur, fides salvifica non magis
 faceret nobis presentia bona illa futura, qua apprehendit,
 quam notitia qualibet rerum fictarum facit eas contem-
 planti. Resp. Syllogismus ille est apodicticus; evasio
 vero Amesii est nugatio Grammaticalis, facere, (in-
 tentionaliter) presentem & representare, non est nisi
 variatio phrasidis. Vbi ergo quatuor termini in Syllo-
 gismo? Retineatur alteruter terminus tantum: per-
 inde est: semper immotum manet argumentum.
 Quod etiam fictæ rei detur in mente representatio,
 non obstat verissimæ representationi rerum speran-
 darum quas DEVS revelavit. S. Thom. impertinen-
 ter adducitur ab Amesio, cum in ea qu. 4. c. 1. ex in-
 stituto propugnet huius definitionis probitatem.
 Amesius. Certe nemo non videt, fiduciam magis proprie
 presentes nobis facere res sperandas quam vel noticiam, vel
 assensum. Resp. Audax & paradoxum esse hoc ef-
 fatum nemo non videt, nisi cui cum lacte materno
 haustus Lutheri-Calvinici error aciem mentis
 perstrinxit. Quid clarius & certius, quam ad intel-
 lectum universim spectare, res omnes trahere ad se,
 & reddere intentionaliter presentes; affectus vero
 voluntatis rapere quasi extra se ad res per intelle-
 ctum representatas desiderandum, quarendum, &
 se cum obtentis uniendum?

Idem confirmatur I. ex illa voce, *argumentum*,
 demonstratio, convictio, quæ certe pertinent ad in-
 tellectum. Amesius hanc tam perspicuam veritatē
 etsi negare haud sit ausus, obscurat tamen & obruit
 crassis erroribus, quos recitare refutare est; nempe
 1. ait, pertinere quidem argumentum ad intellectum, ut ab
 eo inveniatur & iudicetur; sed non ut in eo primò existat.
 Vbi ergo primò existit? 2. ait, argumenta sunt in rebus
 ipsis. Nempe sicut Conringius in suo Examine aje-
 bat, evidentiam non esse in cognitione, sed in objectis cognitis.

ô novam sapientiam ! 3. Sic argumentum esse potest primò in voluntate, quamvis ut apprehensum pertineat ad intellectum. 4. Fides dicitur argumentum per metonymiam effecti. 5. Fiducia in voluntate est mihi proprium argumentum rerum à me sperandarum. 6. Hæc ipsa fides est intellectum sic assentiri huic veritati (Illæ res sunt in me) quasi omni rationis evidentiâ de illa iam esset convictus. En ! quot paradoxa uni clarissimæ veritati obtenebrandæ comminiscitur Amesius ?

Confirmatur 2. Fiducia non gignit metum. Sed fidei actus in Noë genuit metum, §. 7. Ergo Amesius 1. Falsa est propositio, si intelligatur metus causa, non fuga. Contra : Fiducia expellit metum. Ergo non parit. Quænam, quæso, fiducia potest in Noë gignere metum, qui causa esset fabricandi arcam ? Amesius. 2. Fides quæ genuit metum non insufficientis erat. Sic est, de prima justificatione, secus de secunda ut apertè ibid. prædicatur ab Apostolo.

Confirm. 3. Non confidimus DEVM esse, sed credimus DEVM esse. §. 6. Ergo credere non est confidere. Amesius. Conclusio debet particularis esse. Ergo aliquod credere, non est confidere. Sic autem nostra defensionis non contradicit. Resp. Universaliter nullum credere est confidere, sicut nullus actus intellectus est actus voluntatis.

II. Quod verò Fides iustificans non sit propria Notitia, sed Assensus in rem etiam incognitam, patet ex illo, argumentum non apparentium. Fides hinc officium esse intelligitur, non efficere, ut res obscuræ fiant perspicuæ, sed ut credantur, etsi non appareant. Manus hinc dat nimis clarè veritati, contra suum M. Calvinum Amesius. Gerhardus verò ex infantibus, (quibus ait Bellarminum fidem abrogare hoc argumento, quod in illis non sit cognitio) colligit, fidem non esse assensum, sed cognitionem. Hæc collectio si non infantilis, saltem puerilis est. Quis dubitet, accipi ibi à Bell. latè cognitionem pro omni iudicio intellectus, quo affirmet sive evidenter sibi

Cap. 2. Pr
sibi propo
assentiendo
subdit Gerl

III. I
illis verbis
vâsse corpus s
tum perit
quod simil
Est etiam ple
intellectus de
ciam Abrah
ultra docetu
net, Fidem
2. quia Spe
est Spes.
Amesius. F
respicit præse
cia de præ
bus fruimu
nendis.
stinctas con
Confirmat
per fidem cap
est actus in
nes & cogita
est voluntari
sus error.
(saltem q
voluntatis
nionis. S
§. 12. [ha
pretatur,
Hæc Fiduci

IV.
Specialem
DEVS reve

Cap. 2. Probatur Fidem iustif. non esse fiduciam. 127
sibi proposita perspiciendo, sive obscure propositis
assentiendo ob auctoritatem dicentis? Quæ ibid.
subdit Gerhardus, insulsiora sunt.

III. Fidem non esse fiduciam, probatur ex
illis verbis Rom. 4. ubi *¶*. 19. dicitur, *non confide-
râsse corpus suum*. Consideratio autem ad intelle-
ctum pertinet; & *¶*. 12. *plenissimè persuasus aut sciens*;
quod similiter pertinet ad intellectum. Amesius.
*Est etiam plena persuasio spei. Hebr. 6. 11. & persuasione
intellectus de omnipotentia DEI sustentatam fuisse fidu-
ciam Abrahami, nos plenè persuasum habemus. Nihil
ultra docetur illâ phrasi. Verùm hinc semper ma-
net, Fidem esse actum intellectûs. Confirmatur
2. quia Spes non est idem cum Fide. Sed Fiducia
est Spes. Ergo Fiducia non est idem cum Fide.
Amesius. Fiducia prout respicit futura est Spes; sed prout
respicit præsentia, idem est quod Fides. Resp. Fidu-
cia de præsentia, est implicatoria. Bonis præsentibus
fruimur; confidimus tantùm de futuris obti-
nendis. Qui secus loquuntur & sentiunt, res di-
stinctas confundunt, & satis improprie loquuntur.
Confirmatur 3. quia juxta 2. Cor. 10. 5. *Intellectus
per fidem captivatur in obsequium Christi*. Ergo Fides
est actus intellectus. Amesius. *Omnes ratiocinatio-
nes & cogitationes rediguntur in obedientiam: hac autem
est voluntatis proprius actus*. Resp. Hic est bene spif-
sus error. Nullus enim actus intellectûs evidens
(saltem quoad specificationem) subest imperio
voluntatis, sed obscuro tantùm, Fidei scil. & Opi-
nionis. Similis absurditas est, cum illud Eph.
3. 12. [*habemus accessum in fiducia per fidem*] inter-
pretatur, *habere nos fiduciam Spei ex Fiducia Fidei*.
Hæc Fiduciæ distinctio est planè voluntaria.*

IV. Fidei justificantis objectum non esse
specialem DEI misericordiam, sed omnia quæ
DEVS revelavit, probatur 1. ex Evangeliiis. Amesius.

Ffff 5

Em

Ex Evangelicis igitur Bellarminus evertet ipsum Evangelium. Resp. Ex Evangelio Christi Evangelium Lutherico-Calvinicum. Amesius. Si Evangelium non alium locum habet in fide iustificante & salvante, quam Lex moralis, ceremonialis, iudicialis, quas DEVS revelavit, tum certe quorsum Evangelium diceretur, aut quomodo revelaret iustitiam DEI ex fide ad fidem, nulla ratio apparet. Resp. Nimis lata disparitas inter Legem Naturæ & Mosaicam ex una parte, & Evangelium ex altera parte est hæc, quod illa ut sic non doceat fidem in Christum esse fundamentum nostræ iustificationis, nec gratiam conferat ex meritis Christi, quam etiam per Sacramenta N. L. ex opere operato non ponentibus obicem dari, ex Evangelio tantum innotescit. Probat ergo Assertio ex Matth. 9. Cæci habuerunt fidem omnipotentia: e. 16. Petrus credidit Christi divinitatem, item Centurio, Luc. 7. Nathanaël, Ioa. 1. Apostoli, Ioa. 6. Martha, Ioa. 11. Dominus denique docet, & Thomas profiteretur, fidem Resurrectionis Christi, & Eum esse Dominum ac DEVM. Leprosus Matth. 1. 40. fidem rectam habuit, & tamen de voluntate ac speciali misericordia Domini ambigebat: Dominus & vis potes. Amesius ex omnibus istis locis conatur extundere ope suæ Quodlibeticæ, aut illos non habuisse fidem iustificantem; aut eam fuisse de speciali misericordia. Sed voluntaria assertio, non voluntaria sed rationabilissimâ inficiatione superabundanter rejicitur. Quod verò addit, *Fiducia non excludit semper omnem dubitationem*, hoc ipso destruit, quod tam operose moliebatur. Nam quod non excludit omnem dubitationem, non est Fides in Christum iustificans. Hæc enim facit, ut fideles cum S. Augustino potius dubitarent se vivere (quod nemo sani cerebri facit.) quam vera esse quæ DEVS per Ecclesiam revelavit. Confirmatur idem ex Luc. 18. ubi Phariseus confidebat se habere specialem DEI benevolentiam, Publicanus verò non; & hic tamen iustificatus est, non verò ille. Nec evadit Amesius,

Cap. 2. P. 1. fuis, cum pra
ciam. Loqu
ciunt Luthe
benevolentiam
phrasia: res
dubitet, DE
duciam & fid
ra fidei. Ar d
4. Non ait
revera justifi
revera justifi
cialem, rect
sed decipien
ubi apertissi
eandem esse
est, fidem m
ctum specia
torum, sed
Amesius. M
multi olim ha
cantur sine
tiam, nego:
quicunque
miraculoru
nis omnium
tensionem &
esse fides m
Cor. 13. qui
Act. 2. 38. 4
4. & 10. ex c
objectum t
DEI. Deben
telligi quar
recipiebant
antem non
sed fides i
in Christu
Sanè eodem
suis signifi

sius, cum præ tendit 1. *confundi hic à Bell. fidem & fiduciam.* Loquitur enim ad hominem. Id quippe faciunt Luthero-Calvinici. 2. *miseri cordiam veri in benevolentiam specialem.* Est hæc variatio tantum phrasim: res eadem utrobique accipitur. Quis enim dubitet, DEVM bene velle ei cuius miseretur? 3. *Fiduciam & fidem hypocriticam sic à Bell. fieri mensuram veræ fidei.* Ar dicit hoc ex suppositione adversariorum. 4. Non ait Bell. exemplum Pharisei esse hominis revera iustificati; sed ex eo quod Phariseus caruerit revera iustificatione, & tamen habuerit fidem specialem, rectè infert, hanc non esse iustificantem, sed decipientem. Confirmatur II. ex cap. ult. Marc. ubi apertissimè patet, fidem miraculorum unam & eandem esse cum fide iustificante. Certum autem est, fidem miraculorum non respicere tanq. objectum specialem misericordiam remissionis peccatorum, sed omnipotentiam & divinitatem Christi. Amelius. *Multi iustificantur sine fide miraculorum, & multi olim hanc habebant non iustificati.* Resp. Iustificantur sine fide miraculorum quoad suam essentiam, nego: quoad adjuncta illa, quibus non pollent quicumque iusti, concedo. Non est enim Fides miraculorum alia quoad essentiam ac illa communis omnium fidelium; diversa autem est quoad intentionem & adjuncta. Resp. 2. Potest sine dubio esse fides miraculorum sine charitate & iustitia. 1. Cor. 13. quid vero hoc ad rem? Confirmatur III. ex Act. 2. 38. 4. 12. 10. 43. 13. 39. & 17. ac præcipue Rom. 4. & 10. ex quibus omnibus locis apertissimè patet, objectum fidei iustificantis esse resurrectionem filii DEI. Debent autem sine dubio ista loca de ea fide intelligi quam Apostoli predicabant, quamque qui recipiebant, fideles ac filii Abrahæ vocabantur. Ea autem non est fiducia in misericordiam specialem, sed fides requisita ad Baptismum, scil. credere in Christum crucifixum & resurrectionem eius. Sanè eodem planè modo, & in eadem prioris significatione loquitur Apostolus de fide,

Efff 6 qua

quanos justificari dicimur, & de fide quæ imputata est Abrahæ ad justitiam. Abrahæ autem fides non erat fiducia remissionis suorum peccatorum per Christum venturum sibi factæ, sed credulitas, & indubitatus assensus verbi DEI de multiplicatione sui seminis; & in hoc *contra spem in spem credebat*. Ait Amesius, *Apostolos ista cum eadem applicatione* (Luthero-Calvinicæ fiduciæ in specialem misericordiam) *prædicasse*. At ubi hoc scriptum legitur? Sanè verba Apostoli Rom. 18. *Hoc est verbum Fidei quod prædicamus &c.* & 1. Cor. 13. ubi jungit *fidem quæ montes transfert, cum Spe & Charitate*, docetque illam sine his non, sed cum his justificare & 1. Joa. 5. *Omnis qui credit quoniam IESVS est Christus, ex DEO natus est; item, Hac est victoria quæ vincit mundum, fides nostra &c.* Ex his, inquam, & similibus nimis clarum est, fidei iustificantis objectum minimè esse specialem illam misericordiam. Mirum certè esset, nec unico in loco exprimi, quòd debeat unusquisque credere certò, se per Christum esse iustificatum. Hic mutus est Amesius, & in ijs quæ videri vult attingere, non verba Scripturæ, sed meras suas glossas producit. Sic & ad omnia illa ex Traditione Ecclesiastica, ac speciatim ex Symbolo Apostolorum urget Bellarm. cap. 9. quòd nulla fiat mentio misericordiæ illius specialis; respondet Amesius ex dictatu Quodlibeticæ Parthermenix, *applicationem specialem diffundit per omnes Symboli partes, idque docere Apostolum. Rom. 6. 2.* Inspiciatur locus iste Apostoli, & dubitet qui potest, an Amesius non ludat in re seria. Eiusdem Quodlibeticæ est, quod mox sequitur, *Remissionem peccatorum & vitam æternam ex remissione credenda, esse credere misericordiam specialem*. Atqui nos Catholici omnes credimus remissionem illam dari in Ecclesia DEI, & tamen non credimus, sed execramur tanquam dulce animarum venenum illam *fiduciam misericordiæ specialis*. Ergo hæc non est illa. Quis dicat

dicat, esse articulum
credunt se habere
turos inde vitam
tam æternam
non esse Fidei
adeoque DEVS
fascinavit eos
secundum Ca

¶ IV

nihil aliud co
in verbo D
salus, mihi
busdam pauc
credere, nisi o
remissa esse p
netur in genera
turis general
dit remissa esse
tur; sed, Qu
hac autem c
hæc, Ergo hab
absolutam h
verò assump
opinionem m
Malè disiung
pinione, qua
& experienti
certa. Resp.
velationem
Medium h
proposition
vitam æterna
de Fidei su
ne hac, Ego
tet, nec sci
nullus cad
summè im
iam fileam

dicat, esse articulum fidei . quod omnes qui semel credunt se habere remissionem peccatorum & habituros inde vitam æternam, ideo verè habituri sint vitam æternam? Si non vident hinc Puritani, vel hunc non esse Fidei articulum, vel hunc posse esse falsum, adeoque DEVM revelasse falsum & c. nimis profectò fascinavit eos fallax illius dulcedo novi Evangelii secundum Calvinum aut Lutherum.

¶ IV. Confirmatur ratione, quia Fides in nihil aliud collimare debet, nisi in verbum DEI. At in verbo DEI nusquam reperitur annunciata salus, mihi aut illi in particulari, exceptis quibusdam paucis. Non igitur possunt reliqui homines credere, nisi omnino temerè, tanq. ex verbo DEI sibi remissa esse peccata. Amesius. *Specialis promissio continetur in generali*. Resp. Nusquam habetur in SS. Scripturis generalis absoluta; nec dicitur hæc, *quisquis credit remissa esse peccata, habet vitam æternam, aut iustificatur*; sed, *Qui credit in filium, habet vitam æternam*. Ex hac autem conditionata non potest colligi absoluta hæc, *Ergo habebit vitam æternam, nisi per assumptionem absolutam hanc*, Atqui ego credo in Filium. Hæc verò assumptio absoluta non est in verbo DEI, sed in opinione mea, quæ fallax esse potest. Amesius. 1. *Malè disiunguntur ista duo, esse in verbo DEI, & esse in opinione, quasi nullum tertium daretur. Est aliquid in sensu & experientia, quod neque est in verbo, neque in opinione incerta*. Resp. Pessimè hîc assignatur medium inter revelationem DEI certam & opinionem fallacem. Medium hîc non dari apertè probo. Nam cum in propositione dicitur, *Omni qui credit in filium, habet vitam æternam*, sine dubio hoc intelligitur non nisi de Fidei supernaturali actu. Iam verò de assumptione hac, *Ego sic credo*, non datur revelatio, ut per se patet, nec scientia aut evidens experientia, sub quam nullus cadit actus supernaturalis, utpote naturaliter summè improbabilis, etiam in genere sumptus; ut iam fileam, etsi homo de suis actibus naturalibus

mate.

materialiter sumptus habeat evidentiam etiam methaphysicam; tamen de eorum formali motivo frequenter decipitur, ut testatur etiam de se M. Augustin. lib. 10. Confess. 36. 37. & optimè illuminatissimus in Spiritu Th. de Kempis l. 3. de Imit. Christi c. 54. monet ut diligenter advertatur ad diversos motus *Natura & Gratia*, quia valde contrariè & subtiliter moventur, & vix nisi à valde spirituali & intimo illuminato homine discernuntur. Nec est cur moremur hic Iannas Puritani, cum ait, *pudere nos debere disertis verbis profiteri, non posse nos dicere, quod credamus in Christum nisi ex opinione, qua fallax esse potest.* Non est, inquã, cur pudeat nos veritatis, quòd ex lege ordinaria & citra privilegiũ de nostra fide & iustitia non nisi opinionem, aut certitudinem moralem habere possimus; ut evincit ratio assignata: plus sibi arrogare, miseræ deceptionis est, quæ innumeros Lutheroc Calvinicos cum ingenti suavitate rapit ad Orcum. Sed instat Amelius; *Dicant nobis Pontificii, qui ingentes Conclusiones colligunt absolute ex istis propositionibus* [Successor legitimus Petri non potest errare. Concilium legitimum generale à Successore Petri approbatum non potest errare.] *ubinam inveniant has assumptiones*: [Episcopus ille qui occupat hodie Sedem Romanam est legitimus Petri Successor: Concilium Tridentinum ex. gr. fuit legitimum &c.] *Non leguntur sanè in verbo DEI; an igitur tantum sunt in opinione fallacitum certè tota Fides Pontificia est opinio fallax.* Resp. Quæ ratione è duabus præmissis de Fide inferantur à nobis istæ Conclusiones, satis dictum est Tomo I. Lib. III. cap. 6. Quamquam etiam alii Theologi, qui admittunt assumptionem utrobique tantum moraliter certam, commodam assignant differentiam. Nam circa Papam, Concilium generale &c. propositio universalis revelata est propter particulares, ad quid enim aliud prodesset universalis revelatio? Circa illam vero de fide, contritione &c.

Cap
non ita. Re
fidem & co
nos dispon
magis certa
scilicet cer

¶ V

ficationem
quitur Iust
cordia non
præcedit iust
iustificatio e
misericordia
apprehendit
tam appreh
maximè pr
tur iustifica
nostri ape
fictam illa
tum argum
omnis fid
cationem
stum, C
missionem
omni mo
dicent ess
prio: s, q
sterio: r
(quod c
verba mu
esset fal a
dam ita
sunt per h
tat hic Ar
batur. Ait
remittunt
Christo inn
dimus pec

non ita. Revelata enim tantum sunt, ut conemur per fidem & contritionem ad justificationem & salutem nos disponere, ac ita satagere ut per bona opera magis ac magis certam indies faciamus nostram salutem, morali scilicet certitudine.

¶ V. Fides iustificans præcedere debet iustificationem. Fides autem specialis misericordiae sequitur iustificationem. Ergo Fides specialis misericordiae non est Fides iustificans. Amesius 1. *Fides iustif. præcedit iustificationem ordine nature, non tempore, quia iustificatio est effectum eius, non omni modo.* 2. *Fides specialis misericordiae duplici ratione sic vocatur. 1. quia Christum apprehendit. 2. quia misericordiam specialem ut iam donatam apprehendit. Priori sensu iustificationem antecedit, & maxime proprie dicitur iustificare: posteriore sensu sequitur iustificationem.* Resp. Cum maiorem argumenti nostri aperte satis concedat; assumptio autem per factam illam distinctam unculam minimè luxetur; totum argumentum vim suam obtinet. Reverà enim omnis fides specialis misericordiae sequitur iustificationem, cum omnis actus supponat suum obiectum. Cum ergo omnis fides specialis habeat remissionem pecc. vel iustificationem pro obiecto, omni modo eam sequi necesse est. Quodnam verò dicent esse obiectum illius *fides specialis misericordiae* prioris, *quæ Christi apprehendentis*? Quamdiu autem posterioris, iudei obiectum diversum non assignant, (quod certe nunquam præstabunt) in vanum verba multiplicant. Accedit, quòd indubiè fides ea esset falsa, qua credunt sibi remissa esse peccata, si, dum ita credunt, nondum sunt remissa peccata, sed sunt per hunc ipsum actum remittenda. Verùm putat hic Amesius se invenisse aliam rimam, quæ elaboratur. Ait enim: *Dum ita credimus, sunt remissa peccata: remittuntur autem proprie per illum actum fiduciae, quæ Christo innitimur, qui naturà præcedit illum actum quo credimus peccata iam esse remissa.* Admirandæ enim verò
 bz

hæ sunt subtilitates, imò stupendæ, sed indoctis apud doctos autem bilémne potius an risum mereantur, viderint, qui hoc Amesii commentum tuentur volent. Ex his interim sciscitari lubet. 1. Cur oportet actum fidei in posteriori signo rationis seu naturæ, ac in eodem instanti temporis iungi actui fiducia, per quem iuxta Amesium propriè fit iustificatio? quid obesset, etsi longo tempore, imò nunquam postea sequeretur? ad quid requiritur, aut conducit actus iste? Certè actum aut ageret, aut otiosè spectaret. 2. Cùm ea fiducia sit actus Spei, nunquid necessariò debet eum præcedere actus Fidei de remissione peccati per spem in Christum obtinendam. Is verò actus Fidei vel repræsentat specialè misericordiam, & sic foret non fides vera in Evangelio tradita, sed illud ipsum commentum Luthero-Calvinicam. Si fiducia illa iustificans non supponit fidem misericordie specialis, ergo alteram illam misericordiam generalis, & conditionatam, quam semper iuxta Evangelium credidit Catholica Ecclesia. 3. Cùm (ut Amesius paulò post subdit) *obiectum proprium fidei iustificantis quò talis sit illud ipsum quod iustificat propriè, id est, misericordia DEI in Christo*; hæc ipsa misericordia DEI debet actui spei proponi ab actu Fidei. Hic ergo actus Fidei vel proponit specialem misericordiam Luthero-Calvinicam; & sic falsò dixit, *eam fidem sequi fiduciam iustificantem*. Si proponit generalem, Ergo unicè vera manet nostra Fides Catholica. Ad summam, undique rimas agit malè materiaturum commentum, nec usquam tutum patet effugium.

¶ VI. Fides specialis misericordie tollit è medio orationem, Sacramenta, opera bona. Ergo fides illa non est iustificans, sed iustificationem impediens. Si enim ex certa fide credere debeo, mihi per Christum peccata esse remissa, quomodo possum cum publicano dicere, *DEVS propitius esto mihi peccatori? aut, Dimitte nobis debita nostra!* Quid opus erit Baptismo, si antecederet per Fidem certus sum de iustitia

Cap. 2. Prob
titiã obtent
viliū ingeni
20. Vivo per
constringit
his Apostoli
esse imaginat
paret. An
tionem de
illam quoq
tem modo, q
glorificaret, d
continuatione
applicationem
us petit rem
verò continu
tionem ve m
prorsus inf
particularem
tissime poss
fidei supera
tis Christi
VII.
debet in po
men fiduci
cata, seque
det à bona
DEI, ac pro
efficit, ad
posterius f
ex bona c
DEI pate
nostrum n
ad D F, V I
concedere v
qui hoc? n
trarium s
hoc Bell.
missa esse

Cap. 2. Probatur Fidem iustif. non esse specialis miser. 135
 ficiã obtentã? &c. Amelius. *Ista sunt imaginationes ser-
 vilium ingeniorum. Filii DEI vox est illa Apostoli, Gal. 2.
 20. Vivo per fidem illam filii DEI &c. Charitas DEI
 constringit nos &c. 2. Cor. 5. 14. Resp. Quomodo ex
 his Apostoli dictis probetur, argumentum nostrum
 esse *imaginationem servilium ingeniorum*, sanè haud ap-
 pareret. Anne si Apostolus habuit specialem revela-
 tionem de sua iustificatione, ideo Puritani omnes
 illam quoque participant? Amelius 2. *Petimus eo sal-
 tem modo, quo Christus Ioa. 17. 1. 5. petit ut DEVS ipsum
 glorificaret, de quo certissimus esse debuit, & fuit. Petimus
 continuationem, certiorationem maiorem, & particularem
 applicationem remissionis concessã.* Resp. Nemo nisi fatu-
 us petit rem præteritam; de certò futura, esto. Quid
 verò *continuationem petat remissionis Calvinista certiora-
 tionemve maiorem*, cum de decreto prædestinationis
 prorsus infallibili sit fide divinã certissimus? Quid
particularem applicationem flagitet, qui illam à se cer-
 tissimè possessam, super omnia credit? Quid huic
 fidei superaddere quibit Baptismus, aut panis corpo-
 ris Christi figura? O verba inania!*

VII. Et si fiducia obtinendæ veniæ (qualis esse
 debet in pœnitente) præcedat iustificationem: ta-
 men fiducia, qua quis confidit sibi remissa esse pec-
 cata, seque DEO gratum esse & hæredem regni, pen-
 det à bona conscientia, & perseverante dilectione
 DEI, ac proinde præexigit iustificationem, non illam
 efficit, adeoque non est fides iustificans, sed aliquid
 posterius fide iustificante. Pendere autem fiduciam
 ex bona conscientia & perseverantia in dilectione
 DEI patet ex Ps. 4. Eccl. 2. Ose. 12. 1. Ioa. 2. & 3. Si cor
 nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus
 ad D F, V M &c. Amelius audet iactare, *Bellarminum
 concedere verbis, quantum Lutherò Calvinicis postulant.* At
 qui hoc? nempe *verbis vi almæ Quodlibeticæ ad con-
 trarium sensum detortis.* Quid enim verò clarius
 hoc Bell. argumento? Fiducia, qua quis confidit re-
 missa esse peccata, supponit iustificationem. Ergo
 non

non causet iustificationem. Ergo fiducia specialis misericordiae, quae remissionem factam praecedit, non est iustificans. Verbo, Effectus iustificationis non est eius causa. Quid verò sibi vult mysterium illud quod mox subdit Amesius. *Fiducia ista quamvis causam habeat conservantem conscientiam bonam, pro causa tamen procreante fidem illam solam habet, qua purgantur corda conscientia mala.* Quænam, quæso, hæc fides procreans fiduciam? an specialis misericordiae? at hanc supra expressè contendit sequi fiduciam in posteriori naturâ. Ita seipsum destruit hoc commentum!

VII. Speciatim contra Calvinum arguitur. Fides iustificans pacem & tranquillitatem animis parit. Rom. 5. 1. At fides specialis Calvinica perturbationem & desperationem mentibus adfert; quia ad illam requiritur, ut quis planè cognoscat, se ad numerum prædestinatorum pertinere, & Fidem iustitiâque semel habitam amitti non posse. Ita differtè Calvin. l. 3. Instit. c. 2. §. 38. 39. 40. quæ loca qui legerit deprehendet clarissimè, quàm illustre mendacium sit Amesii, quo cap. 2. claudit, scil. *Falsissima est calumnia certam cognitionem electionis & perseverantia necessariò requiri, ex Calvinî sententia ad Fidem iustificantem.* Sed video, quid suo mendacio fucando obtinere possit, nempe Calvinum eod. lib. & cap. §. 14. & 17. docere, *Fidem semper esse incredulitate permixtam. & §. 17. fidem semper cum dubitatione & incertitudine coniunctam.* At hoc ipsum est, unde Bell. Calvinj non modò apertam contradictionem evincit, sed etiam ostendit, Fidem specialem parere desperationem. Uterque sanè error est intolerabilis, & se mutuò vertens: ita totum Fidei specialis commentum, ad innumerabilium animarum perniciem ex Orco protrusum est.

CAPVT TERTIVM.

Argumenta pro fide speciali profligantur.

I. Fides

Cap. 2. Prob

1. Fid

1. Ergo est fide

Hebr 3 6. 14.

necdum fac

parte rei, su

conceditur

sof. &c. C

ὁ πὸς αὐτὸ

τὸ per ὁ πὸς

missa miseric

sed minimè

in omnem

duciam, ex

rectione &

stinguens;

cap. th. 13.

Ajebat eni

Christum

contendit

ciz. Quom

expectatio

I.

consistere, n

19. 20. Ma

ubi agitur d

vocabulum

quæ cred

fiducia. A

ritati præb

Christum n

or) eredere

assereret, e

num ver

Calvinic

nem ut q

ficatione

nobis

desudat